dr hab. Ewa Kujawska-Lis, prof. UWM
Instytut Literaturoznawstwa
UWM Olsztyn

**Opinia o pracy doktorskiej mgr Elizy Gładkowskiej**

Pani mgr Eliza Gładkowska jest pracownikiem Wydziału Nauk Społecznych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Była studentką studiów doktoranckich w dyscyplinie literaturoznawstwo na Wydziale Humanistycznym UWM, których nie ukończyła ze względu na niezłożenie w terminie rozprawy doktorskiej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami może jednak przystąpić do dalszych czynności w procesie związanym z uzyskaniem stopnia doktora. Pod moim kierunkiem oraz kierunkiem promotora pomocniczego, dr Anny Kwiatkowskiej, przygotowała dysertację doktorską w języku angielskim zatytułowaną ***Identity in-between. Liminality and related narrative techniques in selected novels by Anita Brookner*** (*Tożsamość zawieszona. Liminalność i związane z nią techniki narracyjne w wybranych powieściach Anity Brookner*), którą przedkłada Radzie Dyscypliny Literaturoznawstwo.

W mojej opinii praca ta jest wartościowym merytorycznie i ciekawym projektem naukowym. Pani mgr Eliza Gładkowska w swojej rozprawie podjęła się analizy twórczości Anity Brookner, angielskiej pisarki żydowskiego pochodzenia, o polskich korzeniach, która nie jest szeroko znana w polskim kręgu badaczy. Przeprowadzone analizy wskazują na rzetelny warsztat literaturoznawczy. Jej umiejętności badawcze rozwijały się podczas trwania studiów doktoranckich i kolejnych faz realizacji projektu badawczego. Pani Gładkowska udowodniła umiejętność selekcji materiału badawczego na potrzeby swojej pracy oraz doboru technik badawczych, trafnego sformułowania problemów badawczych i wyciągania wniosków na podstawie prawidłowo przeprowadzonych analiz. Praca oparta jest na sumiennej i rozbudowanej kwerendzie; mgr Eliza Gładkowska sięgnęła po klasyczną i najnowszą literaturę naukową dotyczącą zagadnień związanych z liminalnością (podejście antropologiczne i literaturoznawcze) oraz technikami narracyjnymi (m.in. organizacja przestrzeni, czasu, sytuacji narracyjnej). Analizy opierają się na pięciu pierwszych powieściach Brookner: *Start in Life* (1981), *Providence* (1982), *Look at me* (1983), *Hotel du Lac* (1984), *Family and Friends* (1985), które stanowią wystarczający materiał empiryczny.

Opiniowana praca składa się z trzech rozdziałów merytorycznych, poprzedzonych obszernym wstępem, w którym, oprócz sformułowania zadań badawczych, zaprezentowano

m.in. sylwetkę Brookner oraz omawiane powieści. Rozdział pierwszy jest rozdziałem teoretycznym i dotyczy pojęcia liminalności, zarysowując kontekst historyczny dla przemyśleń Arnolda van Gennepa, oraz atrybuty liminaloności określone przez Victora Turnera. Ponadto przedstawia wybrane techniki narracyjne (w oparciu o założenia strukturalizmu), jak również post-modernistyczne dyskursywne rozumienie pojęcia tożsamości. Rozdział ten stanowi metodologiczną podstawę dla analiz ogniskujących się wokół liminalnej tożsamości bohaterek powieści Brookner. Kolejne dwa rozdziały mają charakter typowo analityczny. W rozdziale drugim mgr Gładkowska skupia się na liminalności bohaterek wynikających z ich skomplikowanej historii etnicznej. Omówione są motywy braku zakorzenienie kulturowego, wygnania, inności oraz tropy związane z darwinizmem i Holokaustem. Przedstawione są techniki narracyjne, które uwypuklają badane motywy, przede wszystkim organizacja i opis przestrzeni. Trzeci rozdział dotyczy liminalności w sferze życia prywatnego bohaterek, ze szczególnym uwzględnieniem ich relacji z mężczyznami. Analizy ogniskują się na zawieszeniu bohaterek między dzieciństwem a dorosłością, na motywie oczekiwania na znaczącą zmianę w życiu oraz na elementach wskazujących na tradycyjne rytuały przejścia w omawianych powieściach.

Mgr Eliza Gładkowska udowodniła, że opanowała warsztat badań literaturoznawczych. Wykazała się dociekliwością badawczą oraz umiejętnością samodzielnego rozwiązywania problemów badawczych. Jej rozprawa doktorska została napisana dobrą angielszczyzną, jest logicznie skonstruowana, analizy przedstawione są w sposób przejrzysty i uporządkowany. Praca stanowi rozszerzenie stanu badań nad twórczością Anity Brookner.

W mojej opinii przedłożona Radzie Naukowej Dyscypliny Literaturoznawstwo praca mgr Elizy Gładkowskiej ***Identity in-between. Liminality and related narrative techniques in selected novels by Anita Brookner*** (*Tożsamość zawieszona. Liminalność i związane z nią techniki narracyjne w wybranych powieściach Anity Brookner*) spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim i jest gotowa do przedłożenia Recenzentom. Wnoszę zatem o dopuszczenie mgr Elizy Gładkowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Olsztyn, 19 czerwca 2023 r. dr hab. Ewa Kujawska-Lis, prof. UWM